

Bijlage 2.

Reactie van het Bestuurlijk Overleg Veiligheid op “Evaluatie van het Convenant ‘Voor een veilige ontwikkeling van Chemelot en haar omgeving’ - Tussen ambitie en uitvoering –” (NIPV / LEC 30 september 2025)

Inleiding

In het convenant “Voor een veilige ontwikkeling van Chemelot en haar omgeving”, is in artikel 3 vastgelegd dat het convenant op uitvoering en werking door een onafhankelijke commissie van deskundigen geëvalueerd wordt. Het Bestuurlijk Overleg Veiligheid (BO-V) heeft het Landelijk Expertisecentrum Industriële Veiligheid (LEC) en het lectoraat Energie- en Transportveiligheid van het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) (‘de evaluatiecommissie’) , hiervoor opdracht gegeven.

De evaluatie bestaat uit een procesmatig deel, een inhoudelijk deel en een beschouwing. Voor de evaluatie is een documentenreview en een aantal interviews met betrokkenen gehouden.

Bevindingen Evaluatiecommissie (samengevat)

Algemeen stelt en concludeert de evaluatiecommissie dat de uitwerking van het veiligheidsconvenant heeft geleid tot betere samenwerking, groeiend wederzijds vertrouwen en meer inzicht in elkaars werkwijzen tussen de deelnemende partijen.

Waardering wordt uitgesproken voor het gezamenlijk doorlopen proces. In projectmatig opzicht is voldoende aandacht besteed aan de rol van betrokken partijen, de samenwerking en de voortgangsbewaking. De evaluatie toont aan dat het proces volledig en zorgvuldig is doorlopen.

De belangrijkste aanbevelingen van de evaluatiecommissie zijn:

1. Houd overzicht op de implementatie- en uitvoering van de convenantletters, ook na afloop van het convenant.
2. Leg afspraken en maatregelen zoveel mogelijk vast in reguliere instrumenten van de Omgevingswet (Omgevingsplan en Seveso regelgeving)
3. Realiseer convenantletter A
4. Heroverweeg de ontwikkelroute voor het integraal veiligheidskader
5. Bestendig en benut het gegroeid vertrouwen.

Reactie BO-V

Het BO-V onderschrijft de aanbevelingen van de evaluatiecommissie. Hierin wordt als volgt verdere invulling aan gegeven:

1. Overzicht

Om overzicht op de verdere uitvoering te behouden, wil het BO-V zijn werkzaamheden ook na afloop van het convenant voortzetten. Aan de betreffende colleges en directies wordt een nieuw bestuurlijk afsprakenkader ter besluitvorming voorgelegd. Hierin worden de reikwijdte van de werkzaamheden, benodigde ondersteuning en -middelen opgenomen. De Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL) en de Veiligheidsregio Zuid Limburg (VRLZ) blijven als adviseurs aangehaakt. Jaarlijks worden de rapportages over studiefaciliteiten en events in aanwezigheid van de directie van de Brightlands Chemelot Campus (BCC) geagendeerd. Het projectteam zal het BO-V ten minste tweemaal per jaar via een voortgangsrapportage informeren over de voortgang van het totaal en per letter. De voortgang van de convenantletters worden actiegericht in beeld gebracht (bijlage 2).

2. Afspraken en maatregelen

De letters uit het convenant worden via verdere bestuurlijke afspraken, beleidsregels, en ruimtelijke instrumenten (zoals het Omgevingsplan) verankerd. Daar waar mogelijk is hieraan al invulling gegeven, dan wel zijn de procedures ter vaststelling gereed. Bijvoorbeeld voor het omgevingsplan; de concept regels zijn gereed en worden in het ontwerpplan vastgelegd. De acties worden bewaakt.

Seveso regelgeving

De evaluatiecommissie gaat specifiek in op de taken, bevoegdheden van de ODZL mede in relatie tot de Seveso regelgeving. De evaluatiecommissie ziet bij Seveso inspecties een rol voor de ODZL. Seveso inspecties zien toe op het beheersen van risicovolle installaties. Deze worden gezamenlijk uitgevoerd door de Omgevingsdienst Zuid-Limburg, de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de Nederlandse Arbeidsinspecties. Specifiek worden bij de letters I, J, K en L, die toezien op de risico's en het beheer van installaties, mogelijkheden gezien om in het verlengde van de huidige Seveso-inspecties toezicht door de ODZL uit te laten oefenen. De Provincie is daar het gesprek over opgestart met de ODZL of, in welke mate en op welke termijn in die ambitie kan worden voorzien.

De letters O- en P van het convenant gaan over toelating van studieactiviteiten en events op de Campus welke onder de Seveso regelgeving valt. BCC heeft hiervoor afwegingskaders en een jaarlijkse evaluatie opgesteld. De provincie Limburg stemt met ODZL af om deze evaluaties bovenwettelijk te laten beoordelen dan wel op een andere wijze een onafhankelijke toetsing te borgen.

3. Realisatie convenantletter A

In Nederland bestaat geen vaste methode om integrale veiligheid te meten of te beoordelen. Daarom hebben de betrokken partijen – overheden, bedrijven en toezichthouders – samen gezocht naar werkbare afspraken en praktische oplossingen. Er is gekeken naar wettelijke, bovenwettelijke en beleidsmatige verantwoordelijkheden, waarbij de bereidheid om over grenzen van organisaties heen te werken groot was.

Er is gekozen voor een aanpak waarin dialoog, inzicht en maatwerk centraal staan. Deze aanpak past bij het onderwerp: veiligheid is niet alleen in cijfers uit te drukken, maar vraagt ook om bestuurlijke afwegingen en het wegen van belangen.

Bovenal is er geen landelijk erkend model noch zijn er data beschikbaar die een kwantitatieve benadering mogelijk maken, hetgeen betekent dat de ontwikkeling van zo'n nieuw model jaren in beslag zou nemen. Het gebruik van zulke methoden zou ook de indruk van nauwkeurigheid geven terwijl er veel onzekerheden zijn, waardoor de echte discussie over wat een acceptabel risico is vanuit het perspectief van integrale veiligheid, verloren kan gaan. Toepassing van andere belangrijke factoren zoals beleving, gezondheid en omgevingskwaliteit kan een meer kwalitatieve benadering (diagnosemodel) op dit moment meer resultaat bereiken. Voorgesteld wordt om in een ambtelijke dialoogtafel veiligheid nieuwe vergunningplichtige activiteiten met impact op de veiligheid op en rondom Chemelot te behandelen. Dit geschiedt via het diagnosemodel dat al lerend mogelijk wordt uitgebouwd waarbij eventuele kosten-baten analyses een rol kunnen gaan spelen. De contouren van de dialoogtafel worden bestuurlijk vastgesteld

Over deze benadering is uitvoerig met de evaluatiecommissie van gedachten gewisseld. Het standpunt van het BO-V wordt gedeeld, mits er dan ook een bestuurlijk kader aan ten grondslag ligt. Daaraan wordt invulling gegeven.

4. Ontwikkelroute veiligheidskader

De evaluatiecommissie koppelt het veiligheidskader aan de uitwerking van het thema Integrale Veiligheid (letter A). In het convenant zelf wordt echter een bredere en andere interpretatie gegeven aan het veiligheidskader (artikel 3 Evaluatie, lid 1: ook de uitvoering en werking van het convenant maakt deel uit van de evaluatie).

Voor zover door de evaluatiecommissie gesproken wordt over een specifiek veiligheidskader Integrale Veiligheid wordt verwezen naar de in te stellen de dialoogtafel.

Daar waar het convenant spreekt van een inhoudelijke actualisatie van het veiligheidskader zij opgemerkt dat, met uitzondering van letter B (borging veiligheid(smaatregelen) bij nieuwbouw op de BCC, er geen andere zaken naar voren zijn gekomen die tot actualisatie van het veiligheidskader noopte.

Voor wat betreft de afdoening van letter B, hebben Gedeputeerde Staten op 30 september 2025 een beleidsregel aangenomen. Met deze beleidsregel beoogt GS door het vastleggen van hun handelswijze bij vergunningverlening de veiligheid op de BCC te bevorderen.

Mochten er zich komende jaren zaken voortdoen die tot een actualisatie van het veiligheidskader kunnen leiden zullen deze bestuurlijk in het BO-V worden besproken.

5 . Bestendiging vertrouwen

Het BO-V onderschrijft de opvatting van de evaluatiecommissie. De huidige samenwerking is redelijk uniek in Nederland en wordt voor de komende jaren voortgezet.

Tot slot

De evaluatiecommissie wijst tenslotte op het feit dat het begrip 'bovenwettelijke maatregelen' niet in het convenant is gedefinieerd. Met dit begrip worden maatregelen beoogd die verder gaan de formele wetgeving. Deze worden bijvoorbeeld geborgd via bestuurlijke afspraken, doorvertaling daarvan in beleid of ruimtelijke instrumenten. Hoewel 'werkende weg' bij de invulling van de letters van het convenant het ontbreken van een definitie of concrete duiding niet als bezwaarlijk is ervaren. Mocht dat naar de toekomst toe anders worden kan het begrip alsnog nader ingevuld worden via de dialoogtafel.